

Klima- og energiplan for Flå kommune 2026-2030

Flå kommunestyre 18.06.2026

1 Sammendrag

Klima- og energiplan for Flå kommune 2026–2030 skal bidra til reduserte klimagassutslipp, økt bruk av fornybar energi og god klimatilpasning. Kommunen har redusert utslippene med ca. 21 % siden 2009, og skogen har et betydelig karbonopptak. Planen prioriterer energieffektivisering, bærekraftig arealbruk, grønn transport, sirkulær ressursbruk og aktivt, bærekraftig skog- og jordbruk, med mål om videre utslippskutt mot 2030.

2 Bakgrunn

Endringene i klima, på grunn av global oppvarming, utgjør en av de største utfordringene vår tid står overfor.

Energi og klimaplan for Flå kommune er en temaplan med fokus på utslipp, opptak og lagring av klimagasser og energibruk i kommunen. Planen består av to deler;

- En generell del med bakgrunn og status for Flå kommune
- En del som beskriver tiltak Flå kommune skal ha fokus på

Energi og klimaplanen bygger på *Regional plan for klima, natur og klimatilpasning 2025* og kommuneplanens samfunnsdel i Flå kommune 2022-2034. Planen er også i tråd med statlig planretningslinje for klima og energi (SPR Klim og Energi 2025) hvor staten lagt føringer for kommunalt arbeid med energi- og klimaplanlegging

SPR Klima og energi 2025 Retningslinjene skal legges til grunn ved kommunal, regional og statlig planlegging etter plan- og bygningsloven, og kommunal virksomhet.

Med å ta hensyn til klima menes:

- Å redusere utslipp av klimagasser
- Å sikre fremtidig karbonopptak og -lagring i naturen
- Å tilpasse seg endringene i klima

Retningslinjene viser statens forventninger til hvordan dette skal gjøres, og hvordan staten skal bidra med kunnskap og veiledning.

Retningslinjene skal bidra til at:

- a. Norge når sine nasjonale klimamål som fastsatt i klimaloven
- b. Livsgrunnlaget og naturmangfoldet sikres for dagens og framtidige generasjoner
- c. God forsyningssikkerhet for energi opprettholdes
- d. Samfunnet og økosystemene forberedes på og tilpasses klimaendringene
- e. Arbeidet med å redusere klimagassutslipp, mer effektiv og fleksibel energibruk, bedre klimatilpasning og sammenheng
- f. Stat, fylkeskommuner og kommuner får klargjort sine roller og ansvar
- g. Kommuner og fylkeskommuner prioriterer klima- og energihensyn i sin myndighetsutøvelse, og kommunene i sin virksomhet

Retningslinjer for klima- og energiarbeidet for kommunene er:

- a. Kommunene skal arbeide for **lavest mulig utslipp** og strekke seg mot nullutslipp i hele sin virksomhet
- b. Kommunene skal ta i bruk og fremme klimavennlige og **energieffektive løsninger** i egen virksomhet, og i sine **innkjøp av varer og tjenester** etter regelverket om offentlige anskaffelser
- c. Kommunene skal **reducere energibruken** i egen drift, og gjennomføre tiltak som øker energifleksibiliteten. Dette skal skje på en måte som hensyntar klima
- d. Kommunene og fylkeskommunene skal i sin rolle som samfunnsutvikler, aktivt legge til rette for at **næringslivet og innbyggerne kutter sine utslipp, sin energibruk**, og omstiller seg til lavutslippssamfunnet og en **sirkulær økonomi**. Dette bør skje i dialog med relevante aktører innenfor blant annet renovasjon og ombruk
- e. Kommunen skal samarbeide med fjernvarmekonsesjonærer for **å utnytte lokale varmeressurser** på en god måte
- f. Kommunen skal samarbeide med nettselskapene i deres utredningsprosesser, herunder i å **avdekke behov for utvidelser i kraftnettkapasitet** og alternativer til dette.

Kommuneplans samfunnsdel 2022-2034 har flere målsettinger i forhold til klimaarbeidet. Et av delmålene i planen er at kommunen skal bidra til «det grønne skiftet» og legge vekt på miljømessig bærekraft innenfor klima, energi og miljø. Planen skisserer følgende målsettinger innen klima, energi og miljø:

- Satse på **fornybar energi**, gjennom for eksempel å legge til rette for bygging av småkraftverk, bruk av solcelleanlegg, tilrettelegge for solcellepark, videre utbygging av fjernvarme, påvirke til mer oppvarming av privat bygningsmasse med bioenergi, etc.
- Jobbe for bedre **kollektivdekning** med buss og jernbane, og jobbe for at mer transport kan skje uten bruk av bil. Gang og sykkel er positive bidrag også for klima.
- Legge opp til **kildesortering** og tiltak som kan redusere avfallsmengdene.
- Jobbe for et aktivt og bærekraftig **skogbruk**, som en del av arbeidet med klima.
- Fortsette arbeidet med **miljøsertifisering**.
- Ved bygging skal det satses på **klimavennlige byggematerialer**.
- Vi skal bruke prinsipper om **samordnet areal og transport**, gjennom arealbruk som fører til mindre bruk av privatbil og som styrker miljøvennlige transport og forhold for myke trafikanter. Samtidig vil vi ha en utvikling som fortsatt muliggjør utvikling av levende grender i Flå. For å sikre videre bosetting og vekst i hele Flå er det nødvendig med noe spredt bolig og næringsutbygging.
- Mål og tiltak for klima og energi skal følges opp i «Klima- og energiplan for Flå kommune».

3 Status Flå kommune

Gjennomførte klimatiltak

Flå kommune har gjennomført flere klimatiltak de siste 10-20 år. De viktigste er:

Planvask

Flå har hatt fokus på konsentrering av utbyggingsområder, både av klima - og naturhensyn. I den nye arealdelen til kommuneplanen ble det holdt fast ved prinsippet om 3 hovedsatsingsområder for fritidsbebyggelse. I tillegg ble 8 utbyggingsområder fra forrige plan fjernet.

Fokus på myr og karbonrike arealer

I flere år har det i arealplansammenheng vært fokus på at det generelt ikke bygges på myr. Unntak er i forhold til infrastruktur og praktiske løsninger der en mindre nedbygging av myr vil spare natur og større inngrep.

Flå kommune har vært prosjektdeltager i Repeat. Et internasjonalt forskningsprosjekt om forvaltning av myr.

NIBIO utarbeidet i 2025 kart over karbonrike arealer i Flå kommune, til bruk i arealplanlegging og arealforvaltning.

Småkraftverk

Det har i de siste 20 år blitt bygget ut ca 40 Gwh produksjonskapasitet fra 6 småkraftverk i kommunen.

Fjernvarmenett i Flå sentrum

Alle større bygg i Flå sentrum er tilknyttet fjernvarmenett.

Kommunale bygg

Flå barnehage var det første kommunale bygget i Hallingdal som ble bygget i massivtre.

I 2025 ble det installert solcellepanel på Flåheimen.

Ladestasjoner

Det er bygget ut ca 100 ladepunkter for hurtiglading av elbil.

Energi- og klimatiltaksfond

Flå kommune har et eget energi- og klimatiltaksfond der privatpersoner og næringsdrivende tilknyttet Flå kan få om tilskudd til klimavennlig oppvarming og etterisolering.

Bærekraftfokus hos bedrifter

De største bedriftene i Flå har stort fokus på klima- og bærekraft.

Avfall

Flå kommune var tidlig ute med kildesortering i 4 fraksjoner fra private husholdninger. Fra 2023 er det også klidesortering av matavfall slik at det nå sorteres i 5 fraksjoner.

Brennbart restavfall vil fra 2026 gå fra ca 50% til over 90% energiutnyttelse.

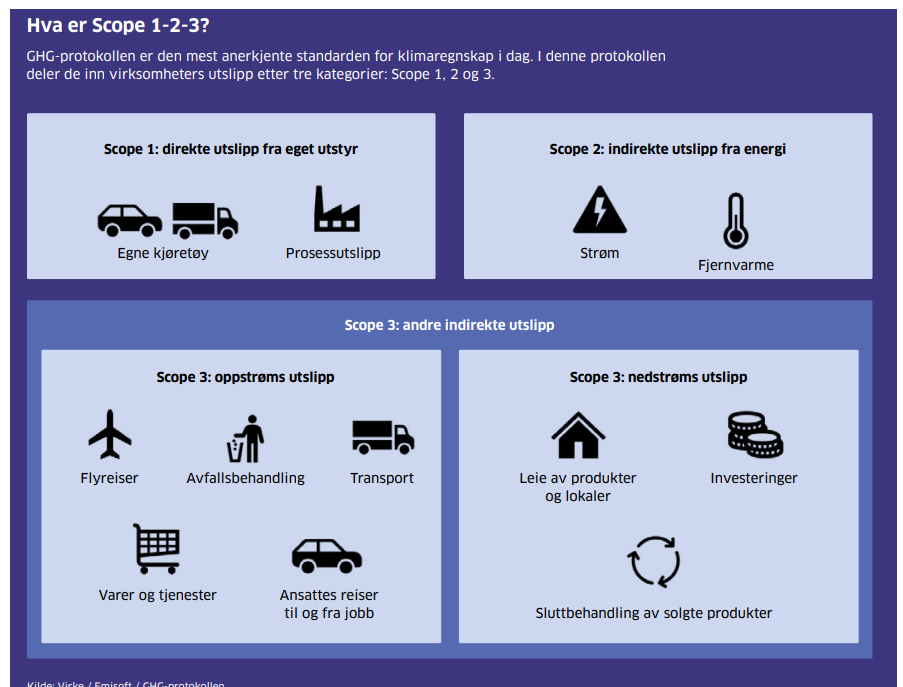
Skog

Skog og skogbruk har alltid vært en viktig i Flå kommune. Skogbruket legger til rette for en langsiktig og bærekraftig produksjon av fornybart materiale. Flå har en tilvekst på ca 75 000 m³ og 35000 tonn co₂ lagres i skogen hvert år, noe som tilsvarer ca 32 tonn/innbygger/år. Dette er omtrent 2 ganger så mye som det direkte co₂-utslippet i kommune.

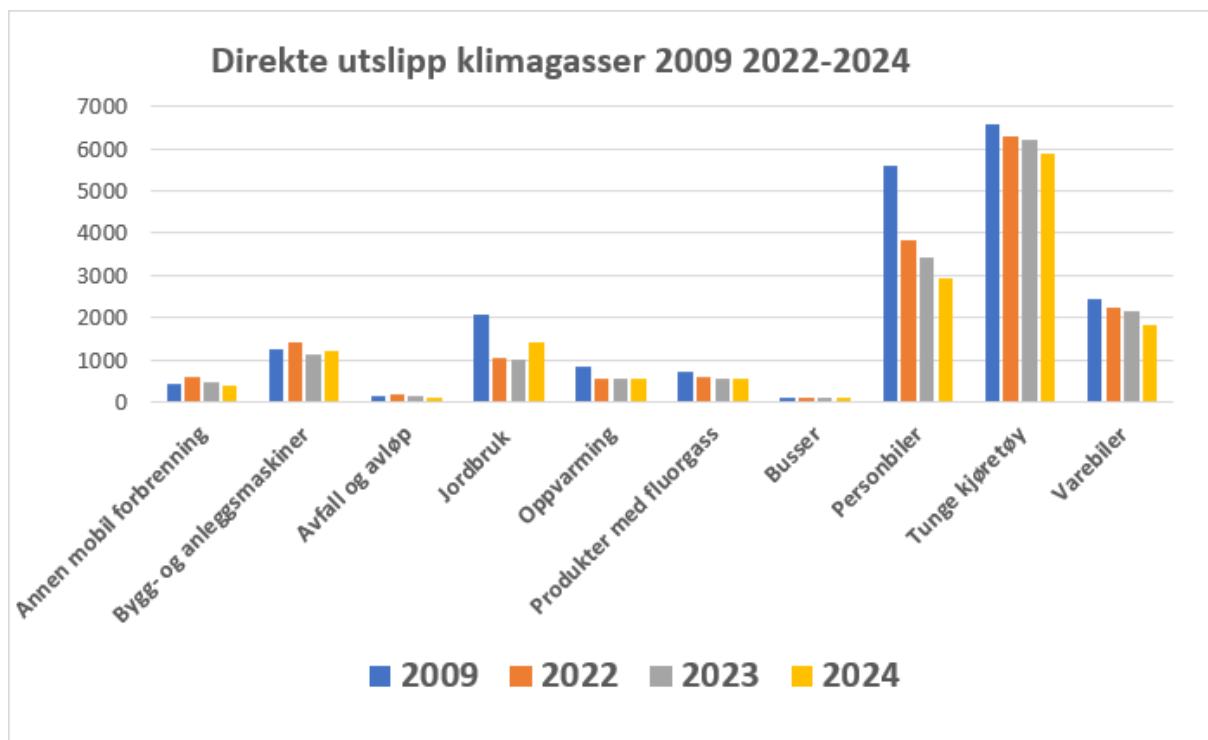
Statistikk

Denne delen gjør rede for:

- a) **De direkte utslippene av klimagasser** - de utslippene som skjer innenfor kommunegrensen
- b) **De indirekte utslippene av klimagasser** - de utslippene som kommunen har utenfor kommunegrensen gjennom kjøp av varer og tjenester, reiser utenfor kommunen og transport, samt energibruk
- c) Status for karbonopptak- og lagring gjennom arealbruk

a) Direkte klimagassutslipp

Utslippsstatus Flå (2009-2024)

2009-2024 - -21 % De samlede utslippene er redusert fra 19 053,7 til 15 061,0 tonn CO₂-ekv. i perioden

2022-2024 -11,5 % - redusert 1965 tonn CO₂-ekv.

2023-2024 -3,8 % - redusert 601 tonn CO₂-ekv.

Hovedårsaken til dette er avvikling av fossil olje, fyringsparafin og LPG-gass i oppvarming samt redusert utslipp i veitrafikk.

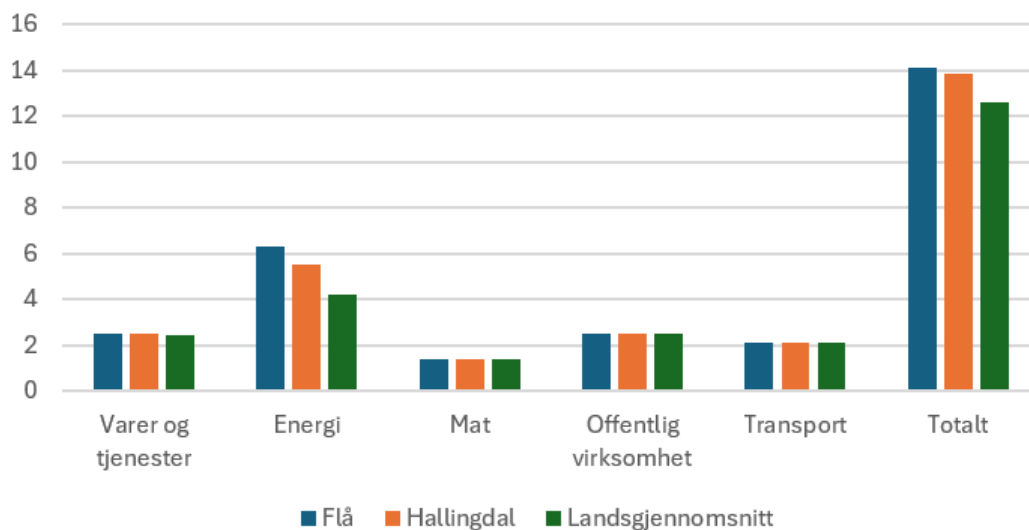
Veitrafikk står fortsatt for 72 % av utslippene (2024), men faller raskt - særlig fra personbiler og varebiler - mens tunge kjøretøy holder seg høyere enn 2009-nivået.

Tallene er hentet fra Miljødirektoratets kommunefordelte utslippsstatistikk for Flå

b) De indirekte utslippene av klimagasser

De indirekte utslippene i en kommune er vanskeligere å måle (scope 2 og 3 i figuren på side 5). Dette er utslipp fra klimafotavtrykket i produksjon og transport av varer og tjenester, samt reiser utenfor kommunegrensene. Dette handler dermed om forbruksrelaterte utslipp samt reiser. I tillegg er det utslipp i avfallsbehandling. Dette utgjør mellom 70 og 90 prosent av utslippene i en kommune.

Folkets fotavtrykk 2025

Oversikten viser at Flå kommune har høyt energibruk per innbygger sammenlignet med resten av Hallingdal og landsgjennomsnittet. Noe av dette kan forklares med at energibruken blir delt på antall innbyggere. Flå kommune har likevel høy energibruk med 179 kWh per eid areal kommunale bygg, hvor snittet i Hallingdal er 145 kWh.

Offentlig virksomhet sier noe om utslippene som genereres av forbruket til kommunen. Sammen med *Varer og tjenester*, som er innbyggernes forbruk, sier dette noe om de forbruksrelaterte utslippene.

Det øverste i avfallspyramiden er å redusere forbruket. Det neste er hva vi gjør når vi skal kvitte oss med det vi har skaffet oss. Avfall er viktige ressurser gjennom materialgjenvinning. Gjennom kildesortering sørger vi for at materialene blir gjenvunnet og kan brukes som råvarer i ny produksjon

Oversikten viser grad av sortering på de kommunale byggene.

964951462

9

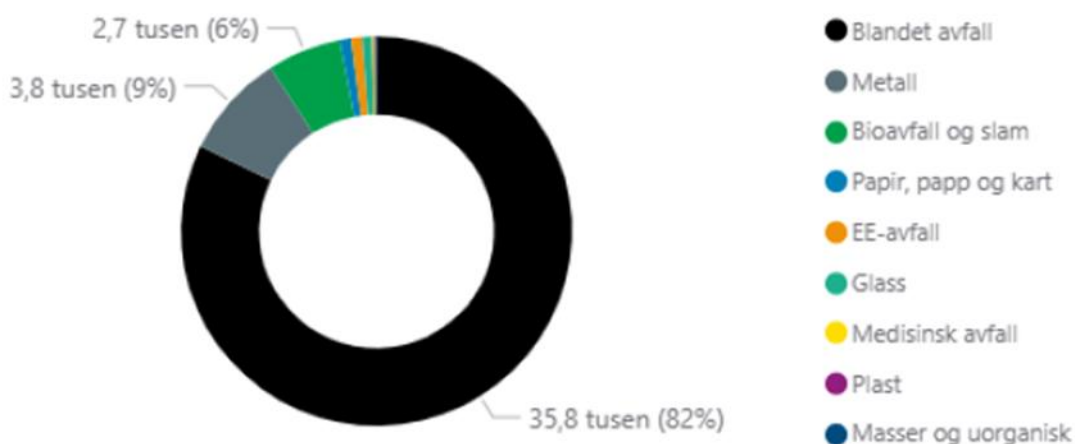
Antall AvtaleID

Flå kommune

Sorteringsgrad

Fordeling per avfallstype (Totalt i kg)

Avfallstype, Norsk standard

AvtaleID	Firma/prosjekt	Sorteringsgrad	Andel avfall totalt	Antall fraksjoner
85208	Lager teknisk etat	13,4	27,7%	6
84827	Flåheimen	6,6	23,6%	6
84834	Samlecontainer v/ Flåheimen	0,0	18,0%	1
85650	Flå kommunehus	72,9	14,9%	8
89357	Flå barnehage	7,9	13,0%	3
219391	Gangveg ved Circle K	16,1	1,3%	3
85456	FL 652221 Flå skole	20,2	1,2%	3
219390	Tuftepark v/Thonhallen	0,0	0,2%	1
222753	Flå legevakt, legekontor	100,0	0,1%	1
Totalt		17,8	100,0%	12

HENTET (kg) OG LERVERT (m3) AVFALL

Avfallskode	Beskrivelse	kg	m3	Omregnet til kg	Andel
9900	Blandet avfall	43 762	9,4	45 266	83,7%
1100	Bioavfall og slam		13,5	4 500	8,3%
1400	Metall		4,9	2 205	4,1%
1600	Masser og uorganisk		0,8	1 205	2,2%
1500	EE-avfall		2,5	500	0,9%
1200	Papir, papp og kart	135	1,5	285	0,5%
6000	Medisinsk avfall	146		146	0,3%
Totalt		44 043	32,6	54 107	100,0%

Oversikten viser hvor stor andel av den totale avfallsmengden de ulike byggene skaper og grad av sortering. Flåheimen, Lager teknisk etat og samlecontainer ved Flåheimen har den største andelen av avfallet fra kommunal virksomhet, og relativt lav grad av sortering. Det kan se ut som at det ikke finnes løsninger for sortering av plast, glass og metall og matavfall. Det er mulig at noen sorterer det, men at det havner som restavfall. Det kan være feilkilder her, da oversikten bare viser hentested, ikke hvem som kaster avfall på hentestedet.

Det er i dag krav til all næring og husholdning om kildesortering av matavfall, plast, papir og papp, glass og metall, tekstil, park- og hageavfall, farlig avfall, EE-avfall og byggeavfall.

c) Status for karbonopptak- og lagring for Flå kommune

Periode	2011-2015		2016-2020	
	Tonn CO ₂ -ekvivalenter per år	per hektar (gj.snitt)	Tonn CO ₂ -ekvivalenter per år	per hektar (gj.snitt)
1) Skog	-115 637,42	-2,63	-119 428,87	-2,72
2) Dyrket mark	303,69	0,49	692,79	1,11
3) Beite	2 144,20	0,14	-110,29	-0,01
4) Vann og myr	387,45	0,05	547,24	0,07
5) Utbygd areal	2 085,59	1,65	12 174,67	8,59

Denne oversikten viser at Flå kommune har økt skogens og beitemarkas opptak av CO₂-ekv i perioden 2016-2020, sammenlignet med 2011-2015. Samtidig er det redusert opptak og lagring i kategoriene dyrket mark, vann og myr og utbygd areal.

4. Klimamål for Flå kommune

I klimaplan for Flå kommune, 2017 - 2021 var mål for utslippsreduksjon 20 % innen 2020 og 40 % innen 2030 i forhold til utslippene i 2005.

Klimaplanen for Hallingdal har en målsetting om 40% reduksjon innen 2028 hvor 2009 er referanseår.

I følge statistikken er klimagassutslippene redusert de direkte klimagassutslippene med 21% fra 2009.

En naturlig målsetting for Flå kommune er å fortsette reduksjon av klimagassutslipp med 40% innen 2030 i forhold til utslippene i 2005. Det er likevel vanskelig å operere med konkrete utslippstall da en del klimagassutslipp, f.eks vegtrafikk, i stor grad er utenfor kommunens kontroll.

5. Klimatiltak Flå kommune

Den regionale klimaplanen for Hallingdal foreslår en rekke tiltak som kommunene kan iverksette for å nå målsettingene i planen. Kommunestyret i Flå tok planen til orientering i 2025.

Nedenfor følger de tiltakene kommunen ønsker å prioritere i kommende periode. Aktuelle tiltak bør innarbeides i kommunens økonomiplan, samt forankres i kommunens administrasjon gjennom regelmessige oppdateringsmøter.

Klimatilpasning:

- Flå kommune skal ta høyde for framtidige klimaendringer ved planlegging, saksbehandling, utbygging og drift.

Gjenbruk, kildesortering og materialgjenvinning:

- Flå kommune samarbeider tett med renovasjonsselskapet og velger de mest klimavennlige og samfunnsøkonomiske løsningene.
- Den kommunale avfallsplanen følges opp i forhold til gjenbruk.
- Det jobbes med økt andel kildesortering blant husholdninger og virksomheter i kommunen.
- Innen 2027 skal alle returpunkt i Flå kunne ta imot alle fraksjoner til gjenvinning.

Grønne anskaffelser, innovasjon og forbruk

- Det settes fornuftige krav til klimavennlige løsninger ved innkjøp.
- For å etterleve klima- og miljøkrav i anskaffelser skal det jobbes med å heve kompetansen, samt at det skal utarbeides anskaffelsesstrategi og verktøy for å kvalitetssikre leveranser.

Jord- og skogbruk

- I Flå kommune skal det drives et aktivt og bærekraftig skogbruk, som gir grunnlag for høy produksjon av fornybare materialer.
- Det skal drives en aktiv skjøtsel som sørger for tilfredsstillende foryngelse etter hogst og oppfølging av etablert skog gjennom ungskogpleie og tynning. Det bør vurderes et ekstra tilskudd til ungskogpleie i kommunen.
- Det skal legges til rette for et aktivt jordbruk som styrker selvforsyningsgraden.

Grønne reisemål og næringsutvikling

- Det legges til rette for gode og mangfoldige tilbud slik at gjester kan være på samme sted lenger.
- Det bør etableres bedre transportløsninger ut fra kollektivknutepunkt.

Bygg, anlegg og eigedom

- Det settes forbud mot fossile oppvarmingsløsninger i nye reguleringsplaner i Flå.
- Det settes krav om mulighet for oppvarming med ved/biobrensel i alle bygg.
- Kommunen viderefører tilskuddsordning til ENØK tiltak i bygg.

Bærekraftig arealforvaltning

- Kommunen legger til rette for mer konsentrert utbygging, både i forhold til å konsentrere seg om de områdene som er tatt i bruk, samt økt utnyttelse innenfor områdene.

Grønn transport og mobilitet

- Det er et mål å utvikle Flå stasjon i forhold til teknisk utforming slik at toget kan stoppe oftere.
- Det jobbes med å utvikle en sykkelveg Stavn-Flå-Gulsvik der en ikke trenger å sykle langs RV7.

Energieffektivisering og ny fornybar energi

- Det er et mål å etablere flere småkraftverk i kommunen
- Det skal jobbes med økt bruk av bioenergi
- Det skal jobbes med ENØK tiltak både i private og kommunale bygg
- Det skal jobbes med å øke kapasiteten på fjernvarmenettet i Flå sentrum, fortrinnsvis i kombinasjon med biobrensel
- Legge til rette for hurtigladere, også for tunge kjøretøy, og solcelle.